TIESAS SPRIEDUMS (virspalāta)

2022. gada 22. februārī*

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu – Direktīva 2014/40/ES – Tabakas izstrādājumu ražošana, noformēšana un pārdošana – Izstrādājumi, kas neatbilst maksimālajiem emisiju līmeņiem – Aizliegums laist tirgū – Mērīšanas metode – Cigaretes ar filtru, kam ir ventilācijas mikrocaurumiņi – Emisiju mērīšana, pamatojoties uz *ISO* standartiem – Standarti, kas nav publicēti *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī* – Atbilstība LESD 297. panta 1. punktā, lasot to tiesiskās drošības principa gaismā, paredzētajām publicēšanas prasībām – Atbilstība pārskatāmības principam

Lietā C-160/20

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko *Rechtbank Rotterdam* (Roterdamas tiesa, Nīderlande) iesniedza ar 2020. gada 20. marta lēmumu un kas Tiesā reģistrēts 2020. gada 24. martā, tiesvedībā

Stichting Rookpreventie Jeugd,

Stichting Inspire2live,

Rode Kruis Ziekenhuis BV,

Stichting ClaudicatioNet,

Nederlandse Vereniging voor Kindergeneeskunde,

Nederlandse Vereniging voor Verzekeringsgeneeskunde,

Accare, Stichting Universitaire en Algemene Kinder- en Jeugdpsychiatrie Noord-Nederland,

Vereniging Praktijkhoudende Huisartsen,

Nederlandse Vereniging van Artsen voor Longziekten en Tuberculose,

Nederlandse Federatie van Kankerpatiëntenorganisaties,

Nederlandse Vereniging Arbeids- en Bedrijfsgeneeskunde,

Nederlandse Vereniging voor Cardiologie,

* Tiesvedības valoda – holandiešu.

Koepel van Artsen Maatschappij en Gezondheid,

Koninklijke Nederlandse Maatschappij tot bevordering der Tandheelkunde,

College van Burgemeester en Wethouders van Amsterdam

pret

Staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport,

piedaloties

Vereniging Nederlandse Sigaretten- en Kerftabakfabrikanten **(*VSK*)**,

TIESA (virspalāta)

šādā sastāvā: priekšsēdētājs K. Lēnartss [*K. Lenaerts*], palātu priekšsēdētāji A. Arabadžijevs [*A. Arabadjiev*], K. Jirimēe [*K. Jürimäe*], K. Likurgs [*C. Lycourgos*], J. Regans [*E. Regan*], S. Rodins [*S. Rodin*] (referents), I. Jarukaitis [*I. Jarukaitis*] un J. Pasers [*J. Passer*], tiesneši Ž. K. Bonišo [*J.-C. Bonichot*], M. Safjans [*M. Safjan*], F. Biltšens [*F. Biltgen*], P. Dž. Švīrebs [*P. G. Xuereb*], N. Pisarra [*N. Piçarra*], L. S. Rosi [*L. S. Rossi*] un A. Kumins [*A. Kumin*],

ģenerāladvokāts: H. Saugmandsgors Ēe [*H. Saugmandsgaard Øe*],

sekretārs: A. Kalots Eskobars [*A. Calot Escobar*],

ņemot vērā rakstveida procesu,

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

– *Stichting Rookpreventie Jeugd*, *Stichting Inspire2live*, *Rode Kruis Ziekenhuis BV*, *Stichting ClaudicatioNet*, *Nederlandse Vereniging voor Kindergeneeskunde*, *Nederlandse Vereniging voor Verzekeringsgeneeskunde*, *Accare*, *Stichting Universitaire en Algemene Kinder- en Jeugdpsychiatrie Noord-Nederland*, *Vereniging Praktijkhoudende Huisartsen*, *Nederlandse Vereniging van Artsen voor Longziekten en Tuberculose*, *Nederlandse Federatie van Kankerpatiëntenorganisaties*, *Nederlandse Vereniging Arbeids- en Bedrijfsgeneeskunde*, *Nederlandse Vereniging voor Cardiologie*, *Koepel van Artsen Maatschappij en Gezondheid*, *Koninklijke Nederlandse Maatschappij tot bevordering der Tandheelkunde* un *College van Burgemeester en Wethouders van Amsterdam* vārdā – *A. van den Biesen*, *advocaat*,

– *Vereniging Nederlandse Sigaretten- en Kerftabakfabrikanten* (*VSK*) vārdā – *W. Knibbeler*, *B. Verheijen* un *P. D. van den Berg*, *advocaten*,

– Nīderlandes valdības vārdā – *M. K. Bulterman* un *C. S. Schillemans*, pārstāves,

– Eiropas Parlamenta vārdā – *L. Visaggio*, *R. van de Westelaken* un *W. D. Kuzmienko*, pārstāvji,

– Eiropas Savienības Padomes vārdā – *S. Emmerechts* un *Á. de Elera-San Miguel Hurtado*, kā arī *P. Plaza García*, pārstāvji,

– Eiropas Komisijas vārdā – I. Rubene un *S. Delaude*, kā arī *F. Thiran* un *H. Kranenborg*, pārstāvji,

noklausījusies ģenerāladvokāta secinājumus 2021. gada 15. jūlija tiesas sēdē,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2014/40/ES (2014. gada 3. aprīlis) par dalībvalstu normatīvo un administratīvo aktu tuvināšanu attiecībā uz tabakas un saistīto izstrādājumu ražošanu, noformēšanu un pārdošanu un ar ko atceļ Direktīvu 2001/37/EK (OV 2014, L 127, 1. lpp.) 4. panta 1. punkta spēkā esamību un interpretāciju.

2 Šis lūgums ir iesniegts saistībā ar tiesvedību starp *Stichting Rookpreventie Jeugd* (Fonds tabakas atkarības novēršanai jauniešu vidū, Nīderlande) un četrpadsmit citiem subjektiem, no vienas puses, un *Staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport* (veselības aizsardzības, labklājības un sporta valsts sekretārs, Nīderlande; turpmāk tekstā – "valsts sekretārs"), no otras puses, par cigarešu darvas, nikotīna un oglekļa monoksīda emisiju līmeņu mērīšanas metodi.

Atbilstošās tiesību normas

Starptautiskās tiesības

3 Pasaules Veselības organizācijas Vispārējā konvencija par tabakas uzraudzību (turpmāk tekstā – "VKTU"), kura ir noslēgta Ženēvā 2003. gada 21. maijā un kuras dalībnieces ir Eiropas Savienība un tās dalībvalstis, stājās spēkā 2005. gada 27. februārī. VKTU 5. panta 3. punktā ir noteikts:

"Puses, ieviešot un nosakot attiecīgās sabiedrības veselības politikas tabakas uzraudzības jomā, darbosies ar mērķi aizsargāt šīs politikas no komerciālām un cita veida [..] tabakas industrijas interesēm saskaņā ar valsts likumdošanu."

4 VKTU 7. pants ir izteikts šādā redakcijā:

"[..] Pušu Konference piedāvās atbilstošas vadlīnijas [..] [VKTU 8.–13. panta] nosacījumu ieviešanai."

5 VKTU 8.–13. pants attiecas uz pasākumiem tabakas pieprasījuma samazināšanai. Tie ir saistīti attiecīgi ar aizsardzību no pakļaušanas tabakas dūmiem, tabakas izstrādājumu satura regulēšanu, informācijas par tabakas izstrādājumiem atklāšanas regulējumu, tabakas izstrādājumu iepakošanu un marķēšanu, sabiedrības izglītošanu un sensibilizāciju attiecībā uz jautājumiem, kas ir saistīti ar tabakas uzraudzību, kā arī vispārēju aizliegumu reklamēt, veicināt un sponsorēt tabaku.

6 VKTU 9. pantā ir paredzēts:

"Pušu Konference, konsultējoties ar kompetentām starptautiskām struktūrām, piedāvās vadlīnijas tabakas izstrādājumu satura [un emisiju] pārbaudei [un] mērīšanai [..] un šī satura un [šo emisiju] regulēšanai. Katra Puse, kur to ir apstiprinājušas kompetentas valsts iestādes, pieņems un ieviesīs

efektīvas likumdošanas, izpildvaras, administratīvās un citas metodes šādai pārbaudei, mērīšanai un regulēšanai."

Savienības tiesības

Regula (ES) Nr. 216/2013

7 Padomes Regulas (ES) Nr. 216/2013 (2013. gada 7. marts) par *Eiropas Savienības Oficiālā Vēstneša* elektronisko publikāciju (OV 2013, L 69, 1. lpp.) 5. un 6. apsvērumā ir paredzēts:

"(5) [2007. gada 11. decembra spriedumā *Skoma-Lux* (C-161/06, EU:C:2007:773)] Eiropas Savienības Tiesa nolēma, ka Savienības tiesību akti nav piemērojami privātpersonām, ja šie tiesību akti nav pienācīgi publicēti *Oficiālajā Vēstnesī*, un ka šādu aktu pieejamība tiešsaistē nav pielīdzināma oficiālai publikācijai *Oficiālajā Vēstnesī*, jo Savienības tiesībās šajā jautājumā nav noteikumu.

(6) Ja publikācija *Oficiālā Vēstneša* elektroniskajā formātā būtu uzskatāma par oficiālu publikāciju, piekļuve Savienības tiesību aktiem būtu ātrāka un lētāka. Tomēr iedzīvotājiem joprojām vajadzētu būt iespējai iegūt no Publikāciju biroja *Oficiālā Vēstneša* iespiesto versiju."

8 Šīs regulas 1. pantā ir noteikts:

"1. Saskaņā ar šo regulu *Oficiālo Vēstnesi* publicē elektroniskā formātā Eiropas Savienības iestāžu oficiālajās valodās.

2. Neskarot 3. pantu, vienīgi elektroniskā formātā publicētais *Oficiālais Vēstnesis* (turpmāk "*Oficiālā Vēstneša* elektroniskais izdevums") ir autentisks un rada juridiskas sekas."

Direktīva 2014/40

9 Direktīvas 2014/40 7., 8. un 11. apsvērumā ir paredzēts:

"(7) Regulējoša rīcība Savienības līmenī ir vajadzīga arī tādēļ, lai īstenotu [Pasaules Veselības organizācijas (PVO)] 2003. gada maija Vispārējo konvenciju par tabakas uzraudzību ([VKTU]), kuras noteikumi ir saistoši Savienībai un tās dalībvalstīm. [VKTU] noteikumi par tabakas izstrādājumu sastāva reglamentēšanu, tabakas izstrādājumu informācijas izpaušanas reglamentēšanu, tabakas izstrādājumu iepakojumu un marķējumu, reklāmu un tabakas izstrādājumu nelikumīgu tirdzniecību ir īpaši būtiski. [VKTU] puses, ieskaitot Savienību un tās dalībvalstis, ir vienprātīgi pieņēmušas noteikumu īstenošanas pamatnostādņu kopumu dažādās [VKTU] pušu konferencēs.

(8) Saskaņā ar [LESD] 114. panta 3. punktu par pamatu leģislatīviem priekšlikumiem ir jāņem augsts aizsardzības līmenis, īpašu uzmanību pievēršot visām jaunajām tendencēm, kuru pamatā ir zinātniski fakti. Tabakas izstrādājumi nav parastas preces, un, ņemot vērā tabakas īpaši kaitīgo ietekmi uz cilvēku veselību, veselības aizsardzībai būtu jāpiešķir īpaša nozīme, it īpaši, lai samazinātu smēķēšanas izplatību jauniešu vidū.

[..]

(11) Mērot darvas, nikotīna un oglekļa monoksīda saturu cigaretēs [..], būtu jāatsaucas uz attiecīgajiem starptautiski atzītajiem *ISO* standartiem. Pārbaužu process būtu jāpasargā no tabakas industrijas ietekmes, izmantojot neatkarīgas laboratorijas, tostarp valsts laboratorijas. [..]"

10 Šīs direktīvas 1. pantā ir paredzēts:

"Šīs direktīvas mērķis ir tuvināt dalībvalstu normatīvos un administratīvos aktus par:

a) tabakas izstrādājumu sastāvdaļām un emisijām un ar tām saistītajiem ziņošanas pienākumiem, tostarp darvas, nikotīna un oglekļa monoksīda maksimālo emisijas līmeni cigaretēm;

[..]

lai sekmētu netraucētu tabakas un ar to saistītu izstrādājumu iekšējā tirgus darbību, par pamatu ņemot augstu cilvēku, īpaši jauniešu, veselības aizsardzības līmeni un lai pildītu Savienības pienākumus, kas noteikti PVO Vispārējā konvencijā par tabakas uzraudzību ([VKTU])."

11 Minētās direktīvas 2. pantā ir noteikts:

"Šajā direktīvā piemēro šādas definīcijas:

[..]

21) "emisijas" ir vielas, kas izdalās, kad tabaku un ar to saistītu izstrādājumu izmanto tam paredzētajā veidā, piemēram, dūmos esošas vielas vai vielas, kas izdalās bezdūmu tabakas izstrādājumu lietošanas procesā;

[..]."

12 Atbilstoši šīs pašas direktīvas 3. panta 1. punktam:

"Cigarešu, kas laistas tirgū vai ražotas dalībvalstīs, emisiju līmeņi ("maksimālais emisiju līmenis") nedrīkst pārsniegt:

a) 10 mg darvas vienā cigaretē;

b) 1 mg nikotīna vienā cigaretē;

c) 10 mg oglekļa monoksīda vienā cigaretē."

13 Direktīvas 2014/40 4. pantā ir paredzēts:

"1. Darvas, nikotīna un oglekļa monoksīda emisijas no cigaretēm mēra, pamatojoties uz *ISO* standartu 4387 darvai, *ISO* standartu 10315 nikotīnam un *ISO* standartu 8454 – oglekļa monoksīdam.

Darvas, nikotīna un oglekļa monoksīda satura norāžu pareizību [mērījumu precizitāti] nosaka saskaņā ar *ISO* standartu 8243.

2. Šā panta 1. punktā minētos mērījumus pārbauda laboratorijas, ko apstiprinājušas un pārrauga dalībvalstu kompetentās iestādes.

Šīs laboratorijas nav tabakas industrijas īpašumā vai tās tiešā vai netiešā kontrolē.

[..]

3. [Eiropas] Komisija tiek pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 27. pantu, lai vajadzības gadījumā pielāgotu darvas, nikotīna un oglekļa monoksīda emisiju mērīšanas metodes, pamatojoties uz zinātnes un tehnikas attīstību vai starptautiski atzītiem standartiem.

4. Dalībvalstis paziņo Komisijai par jebkādām mērīšanas metodēm, ko tās izmanto, lai mērītu citas cigarešu emisijas, kas nav 3. punktā minētās emisijas, un emisijas no tabakas izstrādājumiem, kuri nav cigaretes.

[..]"

14 Šīs direktīvas 24. pantā ir noteikts:

"1. Tādu apsvērumu dēļ, kas saistīti ar šajā direktīvā reglamentētajiem aspektiem, dalībvalstis atbilstīgi šā panta 2. un 3. punktam [neskarot šā panta 2. un 3. punktu] nedrīkst aizliegt vai ierobežot tādu tabakas vai saistīto izstrādājumu laišanu tirgū, kuri atbilst šai direktīvai.

2. Šī direktīva neskar dalībvalstu tiesības saglabāt vai ieviest papildu prasības, kas piemērojamas visiem tās tirgū laistajiem izstrādājumiem, attiecībā uz tabakas izstrādājumu iepakojuma standartizāciju, ja tas ir pamatoti no sabiedrības veselības viedokļa, ņemot vērā ar šo direktīvo panākto augsto cilvēku veselības aizsardzības līmeni. Šādi pasākumi ir samērīgi, un tie nedrīkst tikt izmantoti kā patvaļīgas diskriminācijas vai slēptas ierobežošanas līdzekļi attiecībā uz tirdzniecību starp dalībvalstīm. Par minētajiem pasākumiem paziņo Komisijai kopā ar to saglabāšanas vai ieviešanas pamatojumu.

3. Dalībvalsts var arī aizliegt konkrētu tabakas vai ar to saistītu izstrādājumu kategoriju, pamatojoties uz konkrētiem apstākļiem attiecīgajā dalībvalstī un ar nosacījumu, ka noteikumus attaisno vajadzība aizsargāt sabiedrības veselību, ņemot vērā augsto cilvēku veselības aizsardzības līmeni, kas panākts ar šo direktīvu. Šādus valsts noteikumus paziņo Komisijai kopā ar apsvērumiem, kuru dēļ tie ieviesti. Komisija sešu mēnešu laikā no paziņojuma saņemšanas dienas saskaņā ar šo punktu apstiprina vai noraida valsts noteikumus pēc tam, kad, ņemot vērā augsto cilvēku veselības aizsardzības līmeni, kas panākts ar šo direktīvu, ir pārbaudījusi, vai šie noteikumi ir pamatoti, vajadzīgi un samērīgi to mērķim un neietver patvaļīgu diskrimināciju vai slēptus ierobežojumus tirdzniecībai starp dalībvalstīm. Ja šajā sešu mēnešu laikposmā Komisija lēmumu nav pieņēmusi, valsts noteikumus uzskata par apstiprinātiem."

Nīderlandes tiesības

15 Ar *Tabaks- en rookwarenwet* (Likums par tabaku un tabakas izstrādājumiem) 17.a panta 4. punktu, ar kuru ir transponēts Direktīvas 2014/40 24. panta 3. punkts, valsts sekretāram ir ļauts ar ministrijas noteikumiem sabiedrības veselības aizsardzības apsvērumu dēļ aizliegt noteiktas tabakas izstrādājumu kategorijas, kuras turklāt atbilst likumā paredzētajām prasībām vai kuras ir noteiktas, piemērojot likumu.

Pamatlieta un prejudiciālie jautājumi

16 Ar 2018. gada 31. jūlija un 2. augusta vēstulēm prasītāji pamatlietā lūdza *Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit* (Nīderlandes Pārtikas produktu un patēriņa preču nekaitīguma iestāde; turpmāk tekstā – "*NVWA*") nodrošināt, lai cigaretēs ar filtru, kas tiek piedāvātas patērētājiem Nīderlandē, ja tās tiek izmantotas atbilstoši to paredzētajam lietojumam, būtu ievēroti darvas, nikotīna un oglekļa monoksīda maksimālie emisiju līmeņi, kas ir paredzēti Direktīvas 2014/40 3. pantā. Tie arī lūdza, lai *NVWA* ar administratīvu piespiedu pasākumu izdotu tabakas izstrādājumu ražotājiem, importētājiem un izplatītājiem rīkojumu izņemt no tirgus cigaretes ar filtru, kas neatbilst šiem maksimālajiem emisiju līmeņiem.

17 Šis lūgums izdot rīkojumu ir pamatots ar *Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu* (Sabiedrības veselības un vides valsts institūts, Nīderlande; turpmāk tekstā – "*RIVM*") 2018. gada 13. jūnija pētījumu, saskaņā ar kuru, piemērojot mērīšanas metodi *Canadian Intense*, nevis Direktīvas 2014/40 4. pantā paredzēto metodi, visas Nīderlandē pārdotās cigaretes ar filtru ievērojami pārsniedz šīs direktīvas 3. panta 1. punktā paredzētos maksimālos darvas, nikotīna un oglekļa monoksīda emisiju līmeņus. Prasītāji pamatlietā uzskata, ka minētās direktīvas 4. pantā paredzētajā mērīšanas metodē netiek ņemts vērā veids, kādā tiek lietotas cigaretes ar filtru, proti, šī filtra mikroperforāciju nosegšana ar smēķētāja pirkstiem un lūpām. Šīs filtra mikroperforācijas ļaujot ievilkt tīru gaisu caur filtru, tādējādi darvas, nikotīna un oglekļa monoksīda daudzums samazinās, šīm vielām sajaucoties ar to. Ar dažādu zīmolu cigaretēm, kuru filtrs tiek ventilēts, veikti mērījumi tātad uzrādot emisijas, kas ir no divām līdz vairāk nekā divdesmit reizēm mazākas salīdzinājumā ar tām, kas ir konstatētas, ja filtrs ir nosegts. Proti, izmantošanas atbilstoši paredzētajam cigarešu lietojumam gadījumā šīs mikroperforācijas tiekot lielā mērā nosegtas ar smēķētāja pirkstiem un lūpām, līdz ar to tas ieelpojot ievērojami lielāku darvas, nikotīna un oglekļa monoksīda daudzumu nekā Direktīvas 2014/40 3. pantā noteiktie maksimālie emisijas līmeņi.

18 2018. gada 20. septembrī *NVWA* noraidīja lūgumu izdot rīkojumu.

19 Prasītāji pamatlietā valsts sekretāram iesniedza administratīvu sūdzību par 2018. gada 20. septembra lēmumu. Ar 2019. gada 31. janvāra lēmumu tas noraidīja šo sūdzību kā nepamatotu, ciktāl to bija iesniedzis *Stichting Rookpreventie Jeugd*, un kā nepieņemamu, ciktāl to bija iesnieguši pārējie prasītāji pamatlietā.

20 Pēc tam prasītāji pamatlietā cēla iesniedzējtiesā prasību par 2019. gada 31. janvāra lēmumu. *Vereniging Nederlandse Sigaretten- en Kerftabakfabrikanten* (*VSK*) (Nīderlandes Cigarešu un tabakas ražotāju asociācija) iesniedza pieteikumu par iestāšanos lietā, kas tika apmierināts.

21 Prasītāji pamatlietā iesniedzējtiesā norāda, ka ar Direktīvas 2014/40 4. panta 1. punktu nav noteikts pienākums izmantot kādu noteiktu emisiju līmeņu mērīšanas metodi un ka *ISO* standarti, uz kuru pamata ir jāveic mērījumi, nav vispārīgi piemērojami noteikumi. Tie apgalvo, ka no dažādiem pētījumiem, proti, *RIVM* 2018. gada 13. jūnija pētījuma un pētījuma, kas 2017. gada 22. maijā tika publicēts izdevumā *Journal of the National Cancer Institute* ar nosaukumu *Cigarette Filter Ventilation and its Relationship to Increasing Rates of Lung Adenocarcinoma* ("Cigarešu filtra ventilācija un tās saistība ar plaušu adenokarcinomu skaita pieaugumu"), kā arī no valsts sekretāra Komisijai nosūtītajām vēstulēm izriet, ka tieši *Canadian Intense* mērīšanas metode būtu izmantojama, lai noteiktu cigaretes ar filtru, kas tiek izmantota atbilstoši tās paredzētajam lietojumam, darvas, nikotīna un oglekļa monoksīda precīzus emisiju līmeņus.

22 Pirmām kārtām, iesniedzējtiesa norāda, ka Direktīvas 2014/40 4. panta 1. punktā ir paredzēta cigarešu darvas, nikotīna un oglekļa monoksīda emisiju daudzuma mērīšana, pamatojoties uz *ISO* standartiem, kuri nav brīvi pieejami sabiedrībai un ar kuriem var iepazīties tikai pret samaksu, lai gan ar Direktīvas 2014/40 3. panta 1. punktu pilsoņiem piešķirtā aizsardzība ir balstīta uz šiem standartiem. Tādējādi tai rodas jautājums, vai šāds regulējuma veids ir saderīgs ar Savienības leģislatīvo aktu publicēšanas kārtību un pārskatāmības principu.

23 Otrām kārtām, iesniedzējtiesa norāda, ka katrā no Direktīvas 2014/40 4. pantā minētajiem *ISO* standartiem, ciktāl runa ir par atbilstoša emisijas līmeņa mērīšanu, ir veikta atsauce uz *ISO* standartu 3308. Taču šis standarts attiecas uz smēķēšanas mašīnas izmantošanu. Iesniedzējtiesa uzskata, ka no šī paša standarta izriet, ka darvas, nikotīna un oglekļa monoksīda emisiju līmeņi ir ne tikai jāmēra un jāpārbauda saskaņā ar paredzēto metodi, bet tie var tikt mērīti un pārbaudīti vai tie ir jāmēra un jāpārbauda arī ar citiem līdzekļiem un ar dažādu mehāniskās smēķēšanas intensitāti.

24 Trešām kārtām, iesniedzējtiesa jautā, vai Direktīvas 2014/40 4. panta 1. punktā paredzētās mērīšanas un validācijas metodes atbilst šīs direktīvas mērķim, kas izriet no tās preambulas, un vai šīs direktīvas 3. pantā paredzētos emisiju līmeņus var mērīt, tikai pamatojoties uz *ISO* standartu 3308. Pirmkārt, tā uzsver, ka prasītāji pamatlietā apgalvo, un par to netika izteikti iebildumi, ka šīs mērīšanas metodes ir izstrādātas ar tabakas industrijas dalību. Otrkārt, tā norāda, ka cigarešu ar filtru, tās izmantojot atbilstoši to paredzētajam lietojumam, vielu emisiju maksimālās robežas neievērošana nopietni apdraudētu minētās direktīvas 8. apsvērumā izklāstīto mērķi nodrošināt augstu veselības aizsardzības līmeni. Tādējādi iesniedzējtiesai rodas jautājums par Direktīvas 2014/40 4. panta 1. punkta iespējamo neatbilstību LESD 114. panta 3. punktam, VKTU, kā arī Eiropas Savienības Pamattiesību hartas (turpmāk tekstā – "Harta") 24. un 35. pantam.

25 Ceturtām kārtām, iesniedzējtiesa vēlas noskaidrot, vai gadījumā, ja Direktīvas 2014/40 4. panta 1. punkts būtu pretrunā tostarp LESD 297. panta 1. punktam, Regulai Nr. 216/2013 un pārskatāmības principam, Direktīva 2014/40 nav spēkā pilnībā vai tikai attiecībā uz tās 4. panta 1. punktu. Tā arī jautā, kāda aizstāšanas metode var tikt izmantota vai ir jāizmanto un vai Tiesai ir kompetence, lai noteiktu vai – mazāk tālejoši – nodotu Savienības likumdevēja vai dalībvalstu ziņā uzdevumu pieņemt jaunu tiesisko regulējumu šajā jomā. Turklāt iesniedzējtiesa uzsver, ka saskaņā ar Nīderlandes tiesībām, ar kurām ir transponēts Direktīvas 2014/40 24. panta 3. punkts, valsts sekretārs sabiedrības veselības aizsardzības apsvērumu dēļ ar ministrijas noteikumiem var aizliegt noteiktas tabakas izstrādājumu kategorijas, kas atbilst likumā paredzētajām vai, piemērojot likumu, noteiktajām prasībām.

26 Šādos apstākļos *Rechtbank Rotterdam* (Roterdamas tiesa, Nīderlande) nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:

"1) Vai Direktīvas 2014/40 4. panta 1. punktā paredzētās mērīšanas metodes, kura ir balstīta uz *ISO* standartiem, kuri nav brīvi pieejami, koncepcija ir saderīga ar LESD 297. panta 1. punktu [un Regulu Nr. 216/2013], kā arī pārskatāmības principu, kas tostarp ir šīs tiesību normas pamatā?

2) Vai *ISO* standarti 4387, 10315, 8454 un 8243, uz kuriem atsauce ir veikta Direktīvas 2014/40 4. panta 1. punktā, ir jāinterpretē un jāpiemēro tādējādi, ka, interpretējot un piemērojot šo tiesību normu, darvas, nikotīna un oglekļa monoksīda emisijas ir ne tikai jāizmēra (un jāpārbauda) atbilstoši noteiktajai metodei, bet emisijas var izmērīt (un pārbaudīt) vai tās ir jāizmēra (un jāpārbauda) arī ar citiem līdzekļiem un ar citu intensitāti?

3) a) Vai Direktīvas 2014/40 4. panta 1. punkts ir pretrunā šīs direktīvas pamatprincipiem, kā arī tās 4. panta 2. punktam un [VKTU] 5. panta 3. punktam, jo tabakas industrijai ir bijusi loma minētajā 4. panta 1. punktā paredzēto *ISO* standartu noteikšanā?
   b) Vai Direktīvas 2014/40 4. panta 1. punkts ir pretrunā šīs direktīvas pamatprincipiem, LESD 114. panta 3. punktam, [VKTU] tvērumam un [Hartas] 24. un 35. pantam, pamatojoties uz to, ka tajā noteiktā mērīšanas metode neļauj izmērīt cigarešu ar filtru, lietojot tās paredzētajā veidā, radītās emisijas, jo šajā metodē netiek ņemts vērā tas, ka filtrā paredzētie ventilācijas mikrocaurumiņi, lietojot paredzētajā veidā, lielākoties tiek nosegti ar smēķētāja lūpām un pirkstiem?

4) a) Kādu alternatīvu mērīšanas (un pārbaudes) metodi var piemērot vai tā ir jāpiemēro, ja Tiesa atbildētu:

   – noliedzoši uz pirmo jautājumu;

   – apstiprinoši uz otro jautājumu;

   – apstiprinoši uz trešā jautājuma a) daļu un/vai b) daļu?
   b) Ja Tiesa nevar sniegt atbildi uz ceturtā jautājuma a) daļu: ja pagaidām nepastāv mērīšanas metode, vai pastāvētu situācija Direktīvas 2014/40 24. panta 3. punkta izpratnē?"

Par prejudiciālajiem jautājumiem

Par otro jautājumu

27 Ar otro jautājumu, kas ir jāizskata vispirms, iesniedzējtiesa būtībā vēlas noskaidrot, vai Direktīvas 2014/40 4. panta 1. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka ar to ir paredzēts, ka cigarešu, kuras ir paredzēts laist tirgū vai kas tiek ražotas dalībvalstīs, darvas, nikotīna un oglekļa monoksīda maksimāli pieļaujamie emisiju līmeņi, kas ir noteikti šīs direktīvas 3. panta 1. punktā, ir jāmēra, piemērojot no *ISO* standartiem 4387, 10315, 8454 un 8243, uz kuriem atsauce ir veikta minētā 4. panta 1. punktā, izrietošās mērīšanas metodes.

28 Iesākumā ir jānorāda, ka Direktīvas 2014/40 3. panta 1. punktā ir noteikti cigarešu, kas ir laistas tirgū vai ražotas dalībvalstīs, darvas, nikotīna un oglekļa monoksīda maksimālie emisiju līmeņi. Šīs direktīvas 4. panta 1. punktā ir paredzēts, ka šo vielu emisijas mēra, pamatojoties uz *ISO* standartu 4387 darvai, *ISO* standartu 10315 nikotīnam un *ISO* standartu 8454 oglekļa monoksīdam, un šo mērījumu precizitāti nosaka saskaņā ar *ISO* standartu 8243.

29 Saskaņā ar pastāvīgo judikatūru, interpretējot Savienības tiesību normu, ir jāņem vērā ne tikai tās teksta ierastā nozīme ikdienas valodā, bet arī tās konteksts un tiesiskā regulējuma, kurā šī norma ir ietverta, mērķi (spriedums, 2021. gada 14. oktobris, *Dyrektor Z. Oddziału Regionalnego Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa*, C-373/20, EU:C:2021:850, 36. punkts).

30 Vispirms no Direktīvas 2014/40 4. panta 1. punkta pirmās daļas formulējuma, it īpaši tajā ietvertā vārda "mēra", izriet, ka šajā tiesību normā ir veikta imperatīva atsauce uz *ISO* standartiem 4387, 10315 un 8454, lai mērītu attiecīgi darvas, nikotīna un oglekļa monoksīda emisijas, un ka tajā nav minēta neviena cita mērīšanas metode. Šī 4. panta 1. punkta otrajā daļā tāpat ar imperatīvu formulējumu ir precizēts, ka šo mērījumu precizitāti nosaka saskaņā ar *ISO* standartu 8243.

31 Turpinot – attiecībā uz šīs tiesību normas kontekstu ir jānorāda, ka saskaņā ar šī 4. panta 4. punktu dalībvalstīm ir jāpaziņo Komisijai par jebkādām citām mērīšanas metodēm, ko tās izmanto, lai mērītu citas cigarešu emisijas, kas nav darva, nikotīns un oglekļa monoksīds, un emisijas no tabakas izstrādājumiem, kuri nav cigaretes. Nedz no Direktīvas 2014/40 4. panta, nedz arī no kādas citas tās normas neizriet, ka dalībvalstīm būtu paziņošanas pienākums gadījumā, ja tās izmantotu citas mērīšanas metodes attiecībā uz darvas, nikotīna un oglekļa monoksīda cigarešu emisijām, nevis *ISO* standartos 4387, 10315 un 8454 paredzētās metodes, vai citas metodes, lai pārbaudītu šo vielu mērījumu precizitāti, nevis *ISO* standartā 8243 paredzēto metodi. Tā kā šīs direktīvas 11. apsvērumā turklāt ir uzsvērts, ka, mērot darvas, nikotīna un oglekļa monoksīda saturu cigaretēs, būtu jāatsaucas uz šiem starptautiski atzītajiem standartiem, ir jāuzskata, ka konteksts, kurā iekļaujas minētās direktīvas 4. panta 1. punkts, liecina par to, ka šajā tiesību normā ir imperatīvi paredzēta minēto standartu ekskluzīva piemērošana.

32 Visbeidzot ir jāatgādina, ka Direktīvai 2014/40 ir dubultais mērķis sekmēt netraucētu tabakas un ar to saistītu izstrādājumu iekšējā tirgus darbību, par pamatu ņemot cilvēku, īpaši jauniešu, augstu veselības aizsardzības līmeni (spriedums, 2018. gada 22. novembris, *Swedish Match*, C-151/17, EU:C:2018:938, 40. punkts). Neskarot trešā jautājuma b) daļas izskatīšanu, kas būtībā attiecas uz šīs direktīvas 4. panta 1. punkta spēkā esamību saistībā ar cilvēku veselības aizsardzības augsta līmeņa prasību, kura it īpaši ir paredzēta LESD 114. panta 3. punktā, tas, ka, lai mērītu cigarešu darvas, nikotīna un oglekļa monoksīda emisiju līmeni, tiek izmantotas tikai šajā 4. panta 1. punktā minētajos *ISO* standartos paredzētās metodes, atbilst šim iekšējā tirgus netraucētas darbības mērķim, jo ar to tiek nodrošināts, ka cigarešu piekļuve Savienības tirgum un to ražošana Savienībā netiek traucēta ar šo vielu līmeņu mērīšanas dažādu metožu piemērošanu dalībvalstīs.

33 Ņemot vērā visus iepriekš minētos apsvērumus, uz otro jautājumu ir jāatbild, ka Direktīvas 2014/40 4. panta 1. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka ar to ir paredzēts, ka cigarešu, kuras ir paredzēts laist tirgū vai kuras tiek ražotas dalībvalstīs, darvas, nikotīna un oglekļa monoksīda maksimāli pieļaujamie emisiju līmeņi, kas ir noteikti šīs direktīvas 3. panta 1. punktā, ir jāmēra, piemērojot no *ISO* standartiem 4387, 10315, 8454 un 8243, uz kuriem atsauce ir veikta minētā 4. panta 1. punktā, izrietošās mērīšanas metodes.

Par pirmo jautājumu

34 Ar pirmo jautājumu iesniedzējtiesa būtībā jautā, vai Direktīvas 2014/40 4. panta 1. punkts ir spēkā, ņemot vērā pārskatāmības principu, Regulu Nr. 216/2013, kā arī LESD 297. panta 1. punktu, lasot to tiesiskās drošības principa gaismā.

35 Pirmām kārtām, attiecībā uz Direktīvas 2014/40 4. panta 1. punkta spēkā esamību saistībā ar pārskatāmības principu ir jāatgādina, ka šis princips, kas ir nesaraujami saistīts ar atklātības principu, ir ietverts LES 1. panta otrajā daļā un 10. panta 3. punktā, LESD 15. panta 1. punktā un 298. panta 1. punktā, kā arī Hartas 42. pantā. Tas ļauj nodrošināt pilsoņiem vēl lielāku iesaistīšanos lēmumpieņemšanas procesā, kā arī nodrošināt lielāku pārvaldes sistēmas leģitimitāti, efektivitāti un atbildību pret pilsoņiem demokrātiskā iekārtā (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2003. gada 6. marts, *Interporc*/Komisija, C-41/00 P, EU:C:2003:125, 39. punkts, un 2010. gada 9. novembris, *Volker und Markus Schecke* un *Eifert*, C-92/09 un C-93/09, EU:C:2010:662, 68. punkts, kā arī rīkojumu, 2019. gada 14. maijs, Ungārija/Parlaments, C-650/18, nav publicēts, EU:C:2019:438, 13. punkts un tajā minētā judikatūra).

36 It īpaši LESD 15. panta 1. punktā precizēts, ka, lai veicinātu labu pārvaldību un nodrošinātu pilsoniskās sabiedrības līdzdalību, Savienības iestādes un struktūras darbojas iespējami atklāti. Šajā nolūkā tiesības piekļūt dokumentiem ir garantētas saskaņā ar LESD 15. panta 3. punkta pirmo daļu un nostiprinātas Hartas 42. pantā, un šīs tiesības ir īstenotas tostarp ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 1049/2001 (2001. gada 30. maijs) par publisku piekļuvi Eiropas Parlamenta, Padomes un Komisijas dokumentiem (OV 2001, L 145, 43. lpp.).

37 Šajā ziņā ir jānorāda, ka ir taisnība, ka Direktīvas 2014/40 4. panta 1. punktā ir atsauce uz *ISO* standartiem, kas šajā posmā nav tikuši publicēti *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*. Tomēr pašā šajā tiesību normā nav paredzēti nekādi ierobežojumi piekļuvei šiem standartiem, tostarp tādējādi, ka šī piekļuve tiktu pakārtota nosacījumam par pieteikuma iesniegšanu saskaņā ar Regulu Nr. 1049/2001. Tādējādi to nevar uzskatīt par spēkā neesošu no pārskatāmības principa skatpunkta, kas izriet no šī sprieduma 35. punktā minētajām Savienības primāro tiesību normām.

38 Otrām kārtām, attiecībā uz Direktīvas 2014/40 4. panta 1. punkta spēkā esamību saistībā ar Regulu Nr. 216/2013 ir jāatgādina, ka Savienības tiesību akta iekšējais tiesiskums nevar tikt izvērtēts no kāda cita Savienības tiesību akta, kam ir tāds pats normatīvais rangs, skatpunkta, izņemot, ja tas ir pieņemts, piemērojot šo pēdējo minēto tiesību aktu, vai ja vienā no šiem abiem tiesību aktiem ir tieši paredzēts, ka viens no tiem ir pārāks par otru (spriedums, 2020. gada 8. decembris, Ungārija/Parlaments un Padome, C-620/18, EU:C:2020:1001, 119. punkts). Taču Direktīva 2014/40 nav pieņemta, piemērojot Regulu Nr. 216/2013, un pēdējā minētajā nav ietverta tiesību norma, kurā būtu tieši paredzēts tās pārākums pār šo direktīvu. Katrā ziņā, tā kā šīs regulas 1. panta 1. punktā ir paredzēts tikai tas, ka *Eiropas Savienības Oficiālo Vēstnesi* publicē elektroniskā formātā Eiropas Savienības iestāžu oficiālajās valodās, tajā nav noteikta neviena prasība attiecībā uz šādi publicējamu Savienības tiesību aktu, tādu kā Direktīva 2014/40, saturu.

39 Trešām kārtām, attiecībā uz Direktīvas 2014/40 4. panta 1. punkta spēkā esamību saistībā ar LESD 297. panta 1. punktu, lasot to tiesiskās drošības principa gaismā, ir jāatgādina, ka no pašas šīs tiesību normas redakcijas izriet, ka leģislatīvie akti var stāties spēkā un uz šī fakta pamata radīt tiesiskas sekas tikai pēc to publikācijas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī* (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2007. gada 11. decembris, *Skoma-Lux*, C-161/06, EU:C:2007:773, 33. punkts, un 2009. gada 10. marts, *Heinrich*, C-345/06, EU:C:2009:140, 42. punkts).

40 Tādējādi uz Savienības iestāžu izdotajiem tiesību aktiem nevar atsaukties attiecībā pret dalībvalstī esošām fiziskām vai juridiskām personām, pirms šīm personām ir bijusi iespēja ar tiem iepazīties, izmantojot oficiālu publikāciju *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī* (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2007. gada 11. decembris, *Skoma-Lux*, C-161/06, EU:C:2007:773, 37. punkts, un 2009. gada 10. marts, *Heinrich*, C-345/06, EU:C:2009:140, 43. punkts).

41 Šī publicēšanas prasība izriet no tiesiskās drošības principa, kas prasa, lai Savienības tiesiskais regulējums ļautu ieinteresētajām personām precīzi zināt to pienākumu tvērumu, kuri ar šo regulējumu tām ir noteikti. Proti, personām ir jāspēj nepārprotami zināt savas tiesības un pienākumus (skat. it īpaši spriedumu, 2009. gada 10. marts, *Heinrich*, C-345/06, EU:C:2009:140, 44. punkts).

42 Tas pats attiecas uz gadījumu, ja ar Savienības tiesisko regulējumu, tādu kā Direktīva 2014/40, dalībvalstīm tiek noteikts pienākums veikt pasākumus šī regulējuma ieviešanai, uzliekot pienākumus privātpersonām. Proti, ar pasākumiem, kurus dalībvalstis pieņem, īstenojot Savienības tiesības, ir jābūt ievērotiem šo tiesību vispārējiem principiem. Līdz ar to valsts pasākumiem, ar kuriem, īstenojot Savienības tiesisko regulējumu, ir uzlikti pienākumi privātpersonām, atbilstoši tiesiskās drošības principam ir jābūt publicētiem, lai ieinteresētās personas varētu ar tiem iepazīties. Šādā situācijā ieinteresētajām personām ir jābūt arī iespējai uzzināt to valsts pasākumu avotu, ar kuriem tām ir noteikti pienākumi, ņemot vērā, ka dalībvalstis šos pasākumus ir noteikušas, izpildot ar Savienības tiesībām paredzētu pienākumu (spriedums, 2009. gada 10. marts, *Heinrich*, C-345/06, EU:C:2009:140, 45. un 46. punkts).

43 Tomēr saskaņā ar Tiesas judikatūru apstāklis, ka ar tiesību normu nav paredzēta konkrēta metode vai procedūra, nenozīmē, ka ar to ir pārkāpts tiesiskās drošības princips (spriedums, 2016. gada 4. maijs, *Pillbox 38*, C-477/14, EU:C:2016:324, 101. punkts). Tātad leģislatīvajā aktā pašā nav nepieciešams paredzēt tehniskus precizējumus un ir pieļaujams, ka Savienības likumdevējs izmanto vispārīgu tiesisko regulējumu, kurš vajadzības gadījumā var tikt precizēts vēlāk (spriedums, 2019. gada 30. janvāris, *Planta Tabak*, C-220/17, EU:C:2019:76, 32. punkts un tajā minētā judikatūra).

44 Pēc analoģijas un ņemot vērā arī plašo rīcības brīvību, kas Savienības likumdevējam ir tam piešķirto pilnvaru īstenošanā, kad tā rīcība ietver politiska, ekonomiska vai sociāla rakstura izvēli un kad tam ir jāveic sarežģīti izvērtējumi un novērtējumi (spriedums, 2019. gada 30. janvāris, *Planta Tabak*, C-220/17, EU:C:2019:76, 44. punkts), Savienības likumdevējs savos pieņemamajos tiesību aktos var likumīgi atsaukties uz tādas standartizācijas organizācijas kā Starptautiskā Standartizācijas organizācija (*ISO*) noteiktajiem tehniskajiem standartiem.

45 Tomēr ir jāprecizē, ka tiesiskās drošības princips prasa, lai atsauce uz šādiem standartiem būtu skaidra un precīza un tās iedarbība būtu paredzama, lai ieinteresētās personas varētu novērtēt savu tiesisko situāciju un attiecības, ko regulē Savienības tiesību sistēma (spriedums, 2019. gada 3. decembris, Čehijas Republika/Parlaments un Padome, C-482/17, EU:C:2019:1035, 148. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra).

46 Konkrētajā gadījumā, pirmkārt, ir jānorāda, ka Direktīvas 2014/40 4. panta 1. punktā ietvertā atsauce uz *ISO* standartiem atbilst šai prasībai un, otrkārt, nav strīda par to, ka šī direktīva atbilstoši LESD 297. panta 1. punktam ir publicēta *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*. Šādos apstākļos, ņemot vērā to, kas ir izklāstīts šī sprieduma 43. un 44. punktā, tas vien, ka minētās

direktīvas 4. panta 1. punktā ir ietverta atsauce uz *ISO* standartiem, kuri šajā stadijā nav tikuši šādā veidā publicēti, nevar likt apšaubīt šīs tiesību normas spēkā esamību no LESD 297. panta 1. punkta skatpunkta, lasot to tiesiskās drošības principa gaismā.

47 No tā izriet, ka, izskatot iesniedzējtiesas uzdoto pirmo jautājumu, nav ticis atklāts neviens apstāklis, kas varētu ietekmēt Direktīvas 2014/40 4. panta 1. punkta spēkā esamību saistībā ar pārskatāmības principu, Regulu Nr. 216/2013, kā arī LESD 297. panta 1. punktu, lasot to tiesiskās drošības principa gaismā.

48 Tomēr, ņemot vērā pirmā uzdotā jautājuma pamatā esošās iesniedzējtiesas šaubas, kas ir apkopotas šī sprieduma 22. punktā, vēl ir jāuzsver, ka saskaņā ar tiesiskās drošības principu, kā tas ir precizēts šī sprieduma 41., 42. un 45. punktā, uz tādas standartizācijas organizācijas kā *ISO* noteiktajiem tehniskajiem standartiem, kas ir padarīti par saistošiem ar Savienības leģislatīvu aktu, attiecībā pret privātpersonām vispārīgi var atsaukties tikai tad, ja paši šie standarti ir tikuši publicēti *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

49 No šī paša principa arī izriet, ka tad, ja šāda organizācija pielāgo šos standartus, attiecībā pret privātpersonām vispārīgi var atsaukties tikai uz minēto standartu versiju, kas tikusi publicēta.

50 Konkrētajā gadījumā, kā tas izriet no Direktīvas 2014/40 3. panta 1. punkta, lasot to kopsakarā ar tās 4. panta 1. punktu, uzņēmumi nevar nedz laist dalībvalstu tirgū, nedz arī ražot cigaretes, kuru darvas, nikotīna un oglekļa monoksīda emisiju līmeņi pārsniedz pirmajā minētajā no šīm tiesību normām noteiktos maksimālos līmeņus, kurus mēra, piemērojot metodes, kas ir paredzētas *ISO* standartos, uz kuriem ir veikta atsauce otrajā minētajā no šīm tiesību normām. Šajos apstākļos ir jāuzskata, ka ar minētās direktīvas 4. panta 1. punktu šiem uzņēmumiem ir noteikts pienākums.

51 Tā kā standarti, uz kuriem ir veikta atsauce Direktīvas 2014/40 4. panta 1. punktā, nav publicēti *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*, privātpersonas vispārīgi – pretēji šī sprieduma 41., 42. un 45. punktā atgādinātajai judikatūrai – nevar zināt cigaretēm piemērojamās darvas, nikotīna un oglekļa monoksīda emisiju līmeņu mērīšanas metodes.

52 Tajā pašā laikā ir jāņem vērā ar *ISO* izveidotajai sistēmai, kuru veido valstu standartizācijas organizāciju tīkls, piemītošās īpatnības, kas ļauj šīm valstu organizācijām pēc pieprasījuma sniegt piekļuvi *ISO* izstrādāto standartu oficiālajai un autentiskajai versijai. Tātad, ja uzņēmumiem ir piekļuve Direktīvas 2014/40 4. panta 1. punktā minēto standartu oficiālajai un autentiskajai versijai, uz šiem standartiem un līdz ar to šajā tiesību normā ietverto norādi uz tiem var atsaukties attiecībā pret šiem uzņēmumiem.

53 Ņemot vērā visu iepriekš minēto, ir jākonstatē, ka, izskatot pirmo jautājumu, nav ticis atklāts neviens apstāklis, kas varētu ietekmēt Direktīvas 2014/40 4. panta 1. punkta spēkā esamību saistībā ar pārskatāmības principu, Regulu Nr. 216/2013, kā arī LESD 297. panta 1. punktu, lasot to tiesiskās drošības principa gaismā.

Par trešā jautājuma a) daļu

54 Ar trešā jautājuma a) daļu iesniedzējtiesa būtībā vēlas noskaidrot, vai Direktīvas 2014/40 4. panta 1. punkts ir spēkā no šīs direktīvas pamatprincipu, minētās direktīvas 4. panta 2. punkta un VKTU 5. panta 3. punkta skatpunkta, ņemot vērā faktu, ka tabakas industrija ir piedalījusies to standartu izstrādē, uz kuriem atsauce ir veikta Direktīvas 2014/40 4. panta 1. punktā.

55 Iesākumā ir jānorāda, ka iesniedzējtiesa nav izklāstījusi, kādi ir Direktīvas 2014/40 pamatprincipi, saistībā ar kuriem būtu jāizvērtē šīs direktīvas 4. panta 1. punkta spēkā esamība.

56 Ir arī jānorāda, ka ar Direktīvas 2014/40 4. panta 2. punktu ir prasīts, lai darvas, nikotīna un oglekļa monoksīda emisiju mērījumus pārbaudītu laboratorijas, ko apstiprinājušas un pārrauga dalībvalstu kompetentās iestādes un kas nav tabakas industrijas īpašumā vai tās tiešā vai netiešā kontrolē. Tādējādi šī tiesību norma neattiecas uz pašu *ISO* standartu, uz kuriem atsauce ir veikta Direktīvas 2014/40 4. panta 1. punktā, izstrādi.

57 Līdz ar to Direktīvas 2014/40 4. panta 1. punkta spēkā esamība ir jāizvērtē tikai no VKTU 5. panta 3. punkta skatpunkta, ņemot vērā faktu, ka tabakas industrija ir piedalījusies attiecīgo standartu izstrādē *ISO*.

58 VKTU 5. panta 3. punktā ir paredzēts, ka šīs konvencijas puses, ieviešot un nosakot attiecīgo sabiedrības veselības politiku tabakas uzraudzības jomā, darbosies ar mērķi aizsargāt šo politiku no tabakas industrijas interesēm saskaņā ar valsts tiesību aktiem.

59 No paša šīs tiesību normas formulējuma izriet, ka ar to nav aizliegta jebkāda tabakas industrijas dalība, ieviešot un piemērojot regulējumu tabakas uzraudzības jomā, bet tā ir tikai vērsta uz to, lai novērstu, ka šīs industrijas intereses ietekmētu šīs konvencijas pušu īstenoto tabakas politiku.

60 Šo VKTU 5. panta 3. punkta interpretāciju apstiprina vadlīnijas šīs tiesību normas piemērošanai, kurām pašām nav saistoša spēka, bet kuru mērķis saskaņā ar VKTU 7. un 9. pantu ir palīdzēt pusēm šīs konvencijas saistošo tiesību normu piemērošanā. Šīs vadlīnijas ir pieņemtas, savstarpēji vienojoties, tostarp, kā norādīts Direktīvas 2014/40 7. apsvērumā, ar Savienību un tās dalībvalstīm (spriedums, 2016. gada 4. maijs, *Philip Morris Brands* u.c., C-547/14, EU:C:2016:325, 111. un 112. punkts).

61 Proti, minētajās vadlīnijās ir ieteikts, lai mijiedarbība ar tabakas industriju būtu ierobežota un pārskatāma, katrā ziņā novēršot katras no VKTU pusēm atbildīgo amatpersonu vai darbinieku interešu konfliktus.

62 Līdz ar to Direktīvas 2014/40 4. panta 1. punkta spēkā esamība nevar tikt apšaubīta no VKTU 5. panta 3. punkta skatpunkta tikai tā iemesla dēļ, kuru ir norādījusi iesniedzējtiesa, proti, ka tabakas industrija ir piedalījusies attiecīgo standartu izstrādē *ISO*.

63 Ņemot vērā iepriekš minētos apsvērumus, ir jākonstatē, ka, izskatot trešā jautājuma a) daļu, nav ticis atklāts neviens apstāklis, kas varētu ietekmēt Direktīvas 2014/40 4. panta 1. punkta spēkā esamību no VKTU 5. panta 3. punkta skatpunkta.

Par trešā jautājuma b) daļu

64 Ar trešā jautājuma b) daļu iesniedzējtiesa būtībā vēlas noskaidrot, vai Direktīvas 2014/40 4. panta 1. punkts ir spēkā no šīs direktīvas pamatprincipu, LESD 114. panta 3. punkta, VKTU, kā arī Hartas 24. un 35. panta skatpunkta, ņemot vērā faktu, ka zinātniskie pētījumi pierādot, ka mērīšanas metodes, uz kurām ir veikta atsauce šīs direktīvas 4. panta 1. punktā, neatspoguļo cigarešu darvas, nikotīna un oglekļa monoksīda līmeņus, ko faktiski ieelpo smēķētāji.

65 Iesākumā ir jāatgādina šī sprieduma 55. punktā izdarītais konstatējums, ka iesniedzējtiesa neizklāsta pamatprincipus, saistībā ar kuriem būtu jāizvērtē Direktīvas 2014/40 4. panta 1. punkta spēkā esamība.

66 Lai pamatotu šī sprieduma 64. punktā minēto jautājumu, iesniedzējtiesa min dažādus šī sprieduma 21. punktā norādītos dokumentus, ko *Stichting Rookpreventie Jeugd* ir iesniedzis pamatlietā.

67 No Tiesas pastāvīgās judikatūras izriet, ka Savienības akta spēkā esamība ir jānovērtē, ņemot vērā informāciju, kas bija Savienības likumdevēja rīcībā attiecīgā tiesiskā regulējuma pieņemšanas brīdī (spriedums, 2019. gada 3. decembris, Čehijas Republika/Parlaments un Padome, C-482/17, EU:C:2019:1035, 80. punkts).

68 Tā kā visi šī sprieduma 21. punktā minētie pētījumi un citi dokumenti ir vēlāki par 2014. gada 3. aprīli, kas ir Direktīvas 2014/40 pieņemšanas datums, tie nevar tikt ņemti vērā, izvērtējot šīs direktīvas 4. panta 1. punkta spēkā esamību.

69 No tā izriet, ka, izskatot trešā jautājuma b) daļu, nav ticis atklāts neviens apstāklis, kas varētu ietekmēt Direktīvas 2014/40 4. panta 1. punkta spēkā esamību no LESD 114. panta 3. punkta, VKTU, kā arī Hartas 24. un 35. panta skatpunkta.

Par ceturtā jautājuma a) daļu

70 Ar ceturtā jautājuma a) daļu iesniedzējtiesa būtībā vēlas noskaidrot, kāda metode – gadījumā, ja uz Direktīvas 2014/40 4. panta 1. punktu nevar atsaukties attiecībā pret privātpersonām, – cigarešu darvas, nikotīna un oglekļa monoksīda emisiju mērīšanai var tikt izmantota, lai pārbaudītu, vai ir ievēroti šīs direktīvas 3. panta 1. punktā noteiktie maksimālie emisiju līmeņi.

71 Šis jautājums ir saistīts ar strīdu par *NVWA* atteikumu ar administratīvu piespiedu pasākumu izdot rīkojumu tabakas izstrādājumu ražotājiem, importētājiem un izplatītājiem izņemt no tirgus cigaretes ar filtru, kuras tiek piedāvātas patērētājiem Nīderlandē un kurās, ja tās tiek izmantotas atbilstoši to lietojumam, netiek ievēroti Direktīvas 2014/40 3. panta 1. punktā noteiktie emisiju līmeņi.

72 Šajā ziņā ir jānorāda, ka cigaretēm, kuras ir paredzēts laist Savienības tirgū vai ražot Savienībā, ir jāatbilst Direktīvas 2014/40 3. panta 1. punktā noteiktajiem maksimālajiem darvas, nikotīna un oglekļa monoksīda emisiju līmeņiem.

73 Tomēr ir jāatgādina, ka uz Direktīvas 2014/40 4. panta 1. punktu, ciktāl šajā tiesību normā ir veikta atsauce uz *ISO* standartiem, kas nav publicēti *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*, nevar atsaukties attiecībā pret privātpersonām vispārīgi.

74 Līdz ar to iesniedzējtiesai, lai atrisinātu tajā izskatāmo strīdu, ir jāizvērtē, vai minēto vielu emisiju līmeņu mērīšanai faktiski izmantotās metodes atbilst Direktīvai 2014/40, neņemot vērā tās 4. panta 1. punktu.

75 Šajā ziņā ir jānorāda, pirmkārt, ka no šīs direktīvas 2. panta 21) punkta izriet, ka jēdziens "emisijas" nozīmē "vielas, kas izdalās, kad tabaku un ar to saistītu izstrādājumu izmanto tam paredzētajā veidā, piemēram, dūmos esošas vielas vai vielas, kas izdalās bezdūmu tabakas izstrādājumu lietošanas procesā".

76 Otrkārt, saskaņā ar minētās direktīvas 4. panta 2. punktu darvas, nikotīna un oglekļa monoksīda emisiju līmeņu mērījumus pārbauda laboratorijas, ko apstiprinājušas un pārrauga dalībvalstu kompetentās iestādes. Šīs laboratorijas nav tabakas industrijas īpašumā vai tās tiešā vai netiešā kontrolē.

77 Treškārt, saskaņā ar Direktīvas 2014/40 4. panta 3. punktu minēto emisiju līmeņu mērīšanas metožu pielāgošanā, ko veic Komisija, ir jāņem vērā zinātnes un tehnikas attīstība vai starptautiski atzīti standarti.

78 Ceturtkārt, jebkurai šīs direktīvas 3. panta 1. punktā noteikto maksimālo emisiju līmeņu mērīšanas metodei ir efektīvi jāatbilst tās mērķim, kas atspoguļots tās 1. pantā, proti, nodrošināt cilvēku, īpaši jauniešu, augstu veselības aizsardzības līmeni.

79 Tādējādi uz ceturtā jautājuma a) daļu ir jāatbild, ka – gadījumā, ja uz Direktīvas 2014/40 4. panta 1. punktu nevar atsaukties attiecībā pret privātpersonām, – šīs direktīvas 3. panta 1. punkta piemērošanas nolūkā izmantotajai metodei, ievērojot zinātnes un tehnikas attīstību vai starptautiski atzītus standartus, ir jābūt piemērotai, lai mērītu emisiju, kuras izdalās, izmantojot cigareti tai paredzētajā veidā, līmeņus, par pamatu ņemot cilvēku, īpaši jauniešu, augstu veselības aizsardzības līmeni, un ar šo metodi iegūto mērījumu precizitāte ir jāpārbauda laboratorijām, ko apstiprinājušas un pārrauga dalībvalstu kompetentās iestādes, kā ir noteikts minētās direktīvas 4. panta 2. punktā.

Par ceturtā jautājuma b) daļu

80 Ar ceturtā jautājuma b) daļu iesniedzējtiesa būtībā jautā, vai Direktīvas 2014/40 24. panta 3. punkts ir piemērojams pamatlietā.

81 Ar Likuma par tabaku un tabakas izstrādājumiem 17.a panta 4. punktu, ar kuru ir transponēts Direktīvas 2014/40 24. panta 3. punkts, valsts sekretāram ir ļauts ar ministrijas noteikumiem sabiedrības veselības aizsardzības apsvērumu dēļ aizliegt noteiktas tabakas izstrādājumu kategorijas, kuras atbilst likumā paredzētajām prasībām vai kuras ir noteiktas, piemērojot likumu.

82 Ir jāatgādina, ka saskaņā ar Tiesas pastāvīgo judikatūru uz jautājumiem par Savienības tiesību interpretāciju, ko valsts tiesa uzdevusi pašas noteiktajos tiesiskā regulējuma un faktiskajos apstākļos, kuru precizitāte Tiesai nav jāpārbauda, attiecas atbilstības pieņēmums. Tiesas atteikums lemt par valsts tiesas lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu ir iespējams tikai tad, ja acīmredzami ir skaidrs, ka lūgtajai Savienības tiesību interpretācijai nav nekādas saistības ar pamatlietas faktiskajiem apstākļiem vai tās priekšmetu, ja problēma ir hipotētiska vai arī ja Tiesas rīcībā nav tādu vajadzīgo faktisko un tiesisko apstākļu, lai varētu sniegt noderīgu atbildi uz tai uzdotajiem jautājumiem (spriedums, 2017. gada 20. decembris, *Erzeugerorganisation Tiefkühlgemüse*, C-516/16, EU:C:2017:1011, 80. punkts).

83 Ne no viena no Tiesas rīcībā esošajiem lietas materiāliem neizriet, ka pamatlieta kaut vai daļēji attiektos uz pilnvarām, kas valsts sekretāram ir saskaņā ar Likuma par tabaku un tabakas izstrādājumiem 17.a panta 4. punktu, ar kuru ir transponēts Direktīvas 2014/40 24. panta 3. punkts.

84 Tādējādi šādos apstākļos atbildēt uz ceturtā jautājuma b) daļu acīmredzami nozīmētu sniegt konsultatīvu viedokli par hipotētisku jautājumu, neievērojot Tiesai uzticēto uzdevumu saistībā ar LESD 267. pantā paredzēto tiesu sadarbību (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2017. gada 20. decembris, *Erzeugerorganisation Tiefkühlgemüse*, C-516/16, EU:C:2017:1011, 82. punkts).

85 Līdz ar to ceturtā jautājuma b) daļa ir nepieņemama.

Par tiesāšanās izdevumiem

86 Attiecībā uz pamatlietas pusēm šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto pušu izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (virspalāta) nospriež:

1) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2014/40/ES (2014. gada 3. aprīlis) par dalībvalstu normatīvo un administratīvo aktu tuvināšanu attiecībā uz tabakas un saistīto izstrādājumu ražošanu, noformēšanu un pārdošanu un ar ko atceļ Direktīvu 2001/37/EK 4. panta 1. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka ar to ir paredzēts, ka cigarešu, kuras ir paredzēts laist tirgū vai kuras tiek ražotas dalībvalstīs, darvas, nikotīna un oglekļa monoksīda maksimāli pieļaujamie emisiju līmeņi, kas ir noteikti šīs direktīvas 3. panta 1. punktā, ir jāmēra, piemērojot no *ISO* standartiem 4387, 10315, 8454 un 8243, uz kuriem atsauce ir veikta minētā 4. panta 1. punktā, izrietošās mērīšanas metodes.

2) Izskatot pirmo jautājumu, nav ticis atklāts neviens apstāklis, kas varētu ietekmēt Direktīvas 2014/40 4. panta 1. punkta spēkā esamību saistībā ar pārskatāmības principu, Padomes Regulu (ES) Nr. 216/2013 (2013. gada 7. marts) par *Eiropas Savienības Oficiālā Vēstneša* elektronisko publikāciju, kā arī LESD 297. panta 1. punktu, lasot to tiesiskās drošības principa gaismā.

3) Izskatot trešā jautājuma a) daļu, nav ticis atklāts neviens apstāklis, kas varētu ietekmēt Direktīvas 2014/40 4. panta 1. punkta spēkā esamību no Pasaules Veselības organizācijas Vispārējās konvencijas par tabakas uzraudzību 5. panta 3. punkta skatpunkta.

4) Izskatot trešā jautājuma b) daļu, nav ticis atklāts neviens apstāklis, kas varētu ietekmēt Direktīvas 2014/40 4. panta 1. punkta spēkā esamību no LESD 114. panta 3. punkta, Pasaules Veselības organizācijas Vispārējās konvencijas par tabakas uzraudzību, kā arī Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 24. un 35. panta skatpunkta.

5) Gadījumā, ja uz Direktīvas 2014/40 4. panta 1. punktu nevar atsaukties attiecībā pret privātpersonām, šīs direktīvas 3. panta 1. punkta piemērošanas nolūkā izmantotajai metodei, ievērojot zinātnes un tehnikas attīstību vai starptautiski atzītus standartus, ir jābūt piemērotai, lai mērītu emisiju, kuras izdalās, izmantojot cigareti tai paredzētajā veidā, līmeņus, par pamatu ņemot cilvēku, īpaši jauniešu, augstu veselības aizsardzības līmeni, un ar šo metodi iegūto mērījumu precizitāte ir jāpārbauda laboratorijām, ko apstiprinājušas un pārrauga dalībvalstu kompetentās iestādes, kā ir noteikts minētās direktīvas 4. panta 2. punktā.

[Paraksti]